

Een “sunderlingh verlaten oord”. Vervolg.

Gerard Baltissen, die op Kerstavond 1798 een groep Franse miliciens naar Gemert moest gidsen en op de terugweg door de barre weersomstandigheden de weg kwijt geraakt was, was voorlopig gered.

De schoten uit zijn snaphaan hadden de wolven verdreven.

Nadat de herder Gerard in zijn schaapskooi met stro had overdekt, spoedde hij zich naar Merselo om hulp te halen. Laurent Claessens spande snel zijn paard voor de slee en vertrok met 2 naaste burens en de rector van Merselo naar de schaapskooi (in Vredepeel). Volgens de rector was de polsslag van Gerard nog voelbaar; daarom diende hij hem het H. Oliesel toe. Daarna werd de bewusteloze man naar Stieneplats vervoerd.

Daar had Anne-Marie, de vrouw van Laurent Claessens, onder de grote schouw een vuur aangemaakt. Hier werd Gerard Baltissen zo dicht mogelijk bijgelegd. Na enige tijd kreeg hij het bewustzijn terug.

De abrupte ontdooïng had echter fatale gevolgen. Na enkele dagen was men genoodzaakt de hulp in te roepen van meester-chirurgijn Gerard Roefs uit Venray. Deze stelde vast, dat alle vingers van beide handen afgestorven waren; alleen amputatie kon erger voorkomen.

Gerard werd op een zware houten tafel vastgebonden en – ter verdoving – dronken gevoerd. Middels een paar goed gericht houwens werden 3 zwart gekleurde vingers van de hand gescheiden. De wonden werden meteen in azijn gedrenkt, afgedekt met fijn linnen dat ingesmeerd was met het wit van een ei en tenslotte omwonden met linnen zwachtels. Een paar dagen later werden op dezelfde manier de overige vingers verwijderd.

Gerard Baltissen herstelde langzaam. Het was echter duidelijk, dat hij voor het leven invalide was en als landbouwer onmogelijk nog in het levensonderhoud van zijn gezin kon voorzien.

Via de gemeentebestuurders van Venray deed Gerard alle moeite om een passende vergoeding te verkrijgen van de departementale overheid in Aken. Pas in 1809 werd er van die zijde gereageerd. Op 17 februari kwam de gemeenteraad van Venray in een buitengewone zitting bijeen om vast te stellen, dat Gerard – met terugwerkende kracht – een jaarlijks pensioen van 200 franken uitbetaald zou krijgen van het Ministerie van Landsverdediging. Dat was twaalf jaar nadat hem het tragische ongeval in de Peel was overkomen.

Maar.... met ingang van 1813 stopte het ministerie de toegezegde uitkering. Op 28 januari 1813 besloten de vroede vaders van Venray Gerard aan te stellen tot gemeentebode. Lang heeft hij hiervan niet geprofiteerd, want op 19 april 1814 overleed hij; 69 jaar oud.

De aanwezigheid van wolven in de Peel is vaak versleten voor een fabeltje, bedoeld om het lugubere karakter van deze woestijn aan te dikken. Toch is de Peel wel degelijk het domein van wolven geweest.

Vooraf door de massale ontvolking en ontreddeping op het platteland ten gevolge van de Tachtigjarige Oorlog (1568-1648) en de uitdunning van de bevolking door veelvuldige epidemieën zijn de wolven in de gelegenheid geweest zich in de 17de eeuw aanmerkelijk te vermeerderen. Plaatselijke bestuurders organiseerden zelfs wolvenjachten, waaraan alle gezonde en goed ter been zijnde mannelijke personen van 16 tot 60 jaar met snaphaan, gaffel of spies verplicht waren deel te nemen.

Maar hoe onherbergzaam, gevaarlijk en “zonderling” ook, de Peel betekende voor de mensen in de omgeving ook een stuk natuur van bijzondere waarde. De Peel leverde turf, de meest gebruikte brandstof voor de bevolking in het omringende gebied.

Langzaam maar zeker verloor de Peel zijn oorspronkelijk gezicht. Tegelijkertijd met deze ontwikkeling liep in Venray de schapenhouderij terug. Dat was niet toevallig. De Peel was immers bij uitstek een weidegebied. De heide op de hoger gelegen zandgronden gaf degelijk en kosteloos voedsel en vroeg geen zorg, onderhoud of extra bemesting. Vandaar dat de Peel eeuwenlang doorkruist is door schaapskudden en dat er tot in de vorige eeuw nog in gebruik zijnde schaapskooien in de Peel hebben gestaan, vooral in de Venrayse peel.